

Lasten tiedote – Vinkkejä Suostumuskeskusteluun

malliesimerkkejä

2021

Suostumus on aina prosessi!

Ensikontakti

Tietoa tutkimuksesta ja aikaa pohtia, ajatella ja keskustella, ja esittää kysymyksiä

Aloituskäynti ja tutkimukseen sisään otto

Suostumus

Tutkimuskäynnit jatkossa

Arviointi: Halukkuus jatkaa tutkimuksessa – tukea antava jatkuva kommunikaatioyhteys

Päätöskäynti

Kiitos osallistumisesta – lisäksi mahdolliset tiedot tutkimuksen tuloksista ja / tai yhteenvedo tuloksista ja / tai tutkimuksen hyödyistä

Miten kerrotaan tutkimuksesta?

Selkokieleisesti – puhe ja teksti oltava; johdonmukaista, selkeää, oleellista tietoa, ei-teknistä ja helposti ymmärrettävässä muodossa

Visuaaliset avustavat materiaalit apuna – kuvat, videot, tietokoneohjelmat, DVD:t, sarjakuvat, valokuvat, laitteet, tarvikkeet ym. Joilla voidaan havainnollistaa suullisesti ja tekstimuodossa annettua tietoa

Riittävästi aikaa - tiedon sisäistäminen sekä kysymysten herääminen – mahdollisuus vuorovaikutteiseen keskusteluun ja vastausten saamiseen

Kuka voi kertoa tutkimuksesta?

Riittävä osaaminen
tehtävään

Kyvykäs työskentelemään ja
kommunikoimaan lasten ja
perheiden kanssa

Tutkimusryhmän jäsen

Kokemusta lasten
lääke/laite -tutkimuksesta

Riittävä ammatillinen
koulutus pätevyys

Lapsen oma mielipide osallistumiseen

Oikeus oman mielipiteen ja ajatusten ilmaisuun*

Oikeus yksityisyyteen*

Oikeus kieltäytyä osallistumasta*

Laillinen vaatimus osallistua itseään koskevaan päätöksen tekoon*

Laillinen vaatimus annettuun tietoon perustuvan oman suostumuksen antamisesta*

*)
iän ja kehitystason
mukaisesti sekä
terveydentilan
mahdollistamalla
tavalla

United Nations

YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimus (1989/1990)
Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta (9.4.1999/488)

europa.eu

Tutkimuksen kuvaus ja taustatiedot

- Rakenne tiedotteen vaatimusten mukaisesti – lyhennetty muoto
- Lyhyet lauseet ja kappaleet
- helppolukuinen kieli
- Ei vieraita termejä
- Valmisteiden / laitteiden nimiin kuvaus miten ja miksi käytetään
- Selkeät ohjeet valmisteiden käytössä / annostelussa
- Selkeä ohje päiväkirjan täyttämiseen (e- tai paperi)

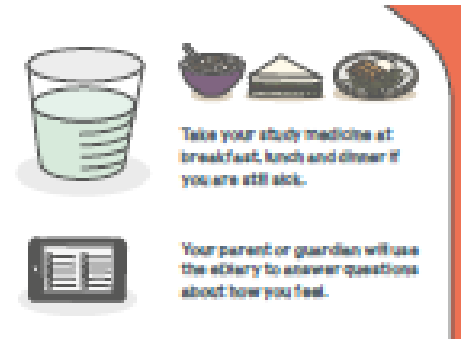
ESIMERKKI:

Tiedotteen sisältö.....	1
1. Yleistä tietoa potilastutkimuksista	1
2. Mikä XXXXXX tauti on ja miten sitä hoidetaan?.....	1
3. Millainen on XXXXXX tutkimus?.....	2
4. Miten tutkimusryhmät valitaan?	2
5. Mitä perinnöllisyystutkimus on?	3
6. Mitä XXXXXX tutkimuksessa tehdään?	3
7. Kaaviokuva tutkimuksen kulusta	4
8. Millainen on XXX-lääke ja miten sitä käytetään tutkimuksessa?.....	4
9. Miten tutkimus voi auttaa minua tai muita XXXX tautia sairastavia lapsia?	5
10. Voinko muuttaa mieltäni ja lopettaa tutkimukseen osallistumisen?	5
11. Ketkä tietävät, että olen mukana tutkimuksessa ja kenelle voin soittaa?	5

1. Yleistä tietoa potilastutkimuksista

Tutkimusten avulla saadaan kerättyä uutta tietoa, joilla voidaan parantaa eri sairauksien hoitoa. Kaikkiin tutkimuksiin osallistuminen on aina vapaaehtoista.

Tässä tiedotteessa kerrotaan XXXXX-tutkimuksesta. Myös lääkäri kertoo sinulle ja huoltajallesi tästä tutkimuksesta ja siitä, mitä tutkimuksen aikana tehdään. Sinun ei tarvitse osallistua tähän XXXXX-tutkimukseen, jos et halua. Jos et osallistu tutkimukseen, kerrot vain siitä, ja sinun hoitoasi jatketaan samalla tavalla kuten ennenkin.

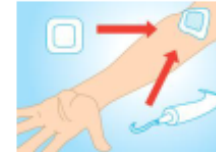

Tutkimuskäynnit - tapahtumat ja toimet

- Tutkimussuunnitelman mukaan
- Apuna;
  - Valokuvat
  - Graafiset kuvat, kuvakkeet
  - Videot (Youtube etc.)
  - Pelit
  - www-linkit
- Päiväkirjat (e- tai paperi)
- Kivun / epämiellyttävyyden minimointi ennen toimenpiteitä – miten?
- Muu informaatio tai ohjeet lyhyillä lauseilla / yksittäisillä sanoilla

5. Tutkimuskäynneillä sinulta otetaan myös verikokeita ja pissänäyte (pissataan purkkiin).

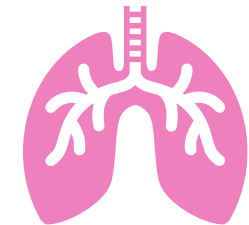
Ennen verikokeiden ottamista, voit pyytää, että iho puudutetaan voiteella tai suihkeella, jotta pistäminen ei ole kivuliasta eikä tunnu epämiellyttävältä.

<http://www.sairaalakamut.fi/>

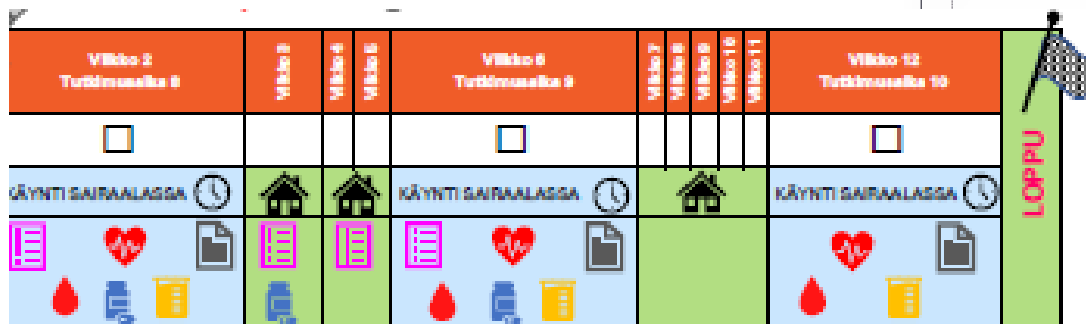
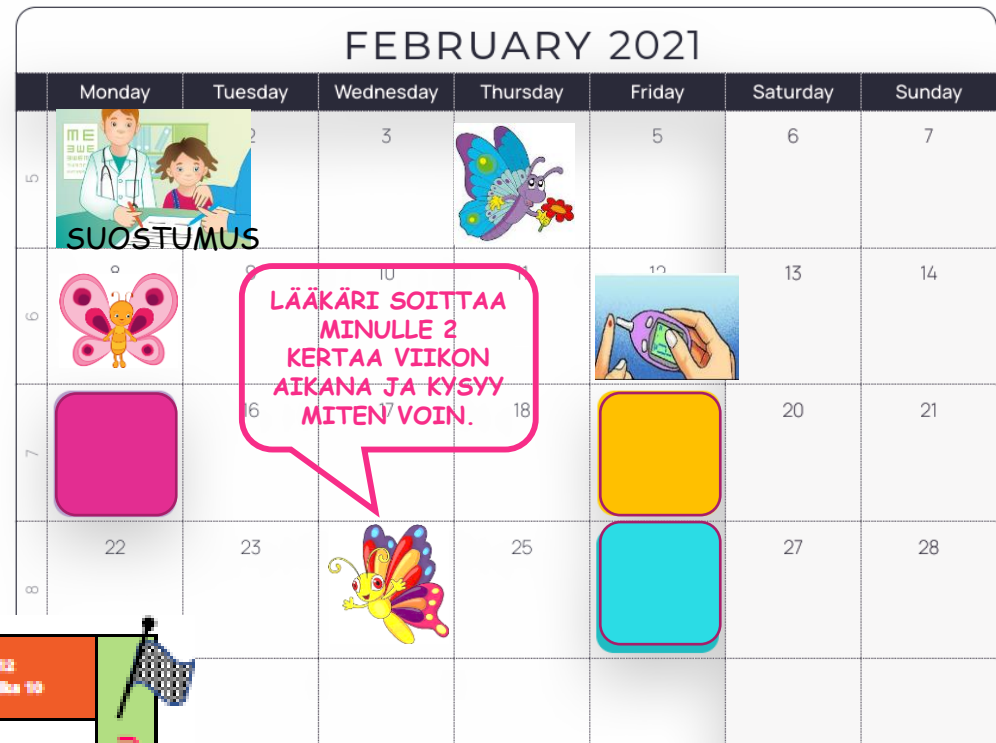

 Ohjausvideo pään magneettikuvauks
een menevälle
lapsipotilaalle

Tutkimuksen kulku – esim. kalenteri

- Kalenterinäkömä on helppo
- Käynnit esimerkiksi väreillä tai kuvilla tai kuvakkeilla
- Kuvakkeille selitteet
- Lyhyet infot mitä ko. päivänä tapahtuu kuvina, kuvakkeina, tekstinä tai molempina

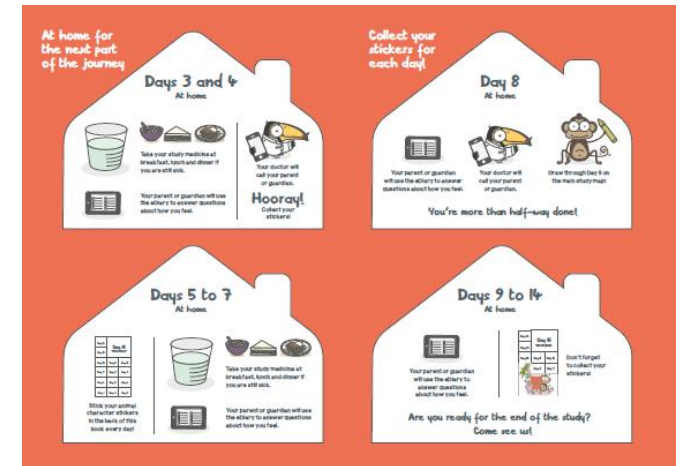
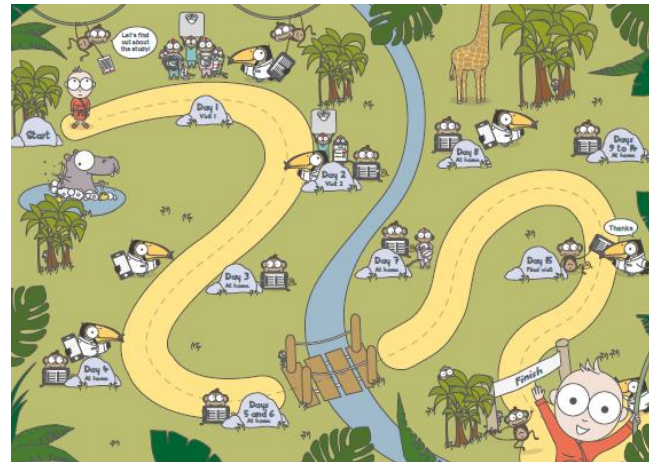

Tutkimuksen kulku – esim. polku tai jana

- Aikajana tai polku ovat myös helppoja hahmottaa
- Käynnit esimerkiksi sisältökuvilla
- Lyhyet infot mitä ko. päivänä tapahtuu kuvina tai tekstinä tai molempina

0-----1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10-----11-----12-----13-----14
Aika viikkoina

Tutkimuksen seuraaminen ja osallistaminen

RASTITA
RUUDUT AINA
KUN OLET
TAVANNUT
LÄÄKÄRIN

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

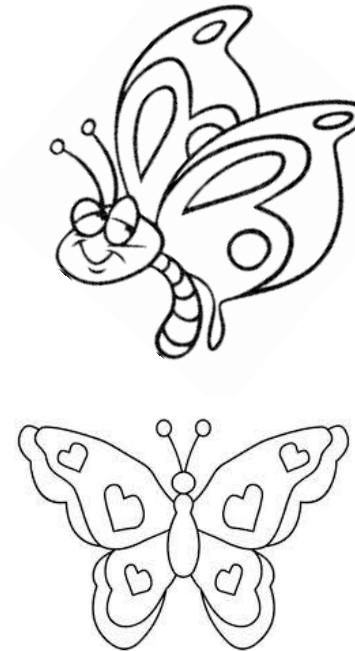
14

Aika viikkoina

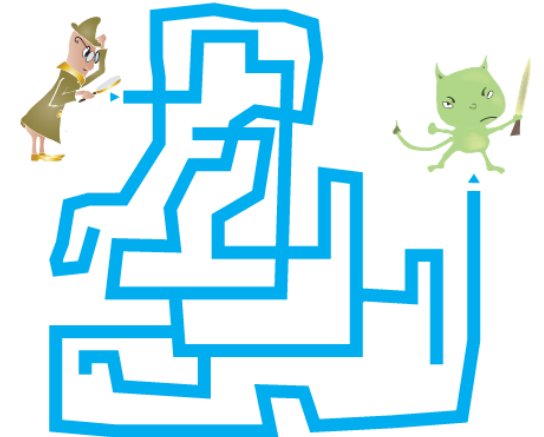

KÄYN
LÄÄKÄRIN
LUONA JA
NYT
TUTKIMUS
LOPPUU!

- Rastitettavat käynnit
- Värityskuvat
- Tehtävät
- Muu informaatio tai ohjeet lyhyillä lauseilla / yksittäisillä sanoilla
- Päätös / tutkimuksen loppuminen selvästi esitettynä + Kiitos!

Auta salapoliisiosua löytämään bakteeri

Lisää mielenkiintoista luettavaa:
Havukainen & Toivonen: Veera lääkärisä, Bourgeois & Clark: Franklin sairaalassa,
Regan: Vilkas sairaala (luukkukirja), Majaluoma Markus: Sairaon siisti kipsi.

Ote: TYKS näytteenotto -ohjeesta